



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1521. usque ad annum 1525

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118472

§. 9. Lutheri oratio præsentate Imperatore in Comitiiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66495)

Sæcul. XVI reus Lutherum rursus pro colloquio ad
A.C. 1521 aulæ portam deduxit, ac circa horam
 sextam ingressum concessit. Acceden-
Pallav. hist. tem ita alloquebatur Eckius: Heri ad
Conc. Trid. ea, quæ a te petebantur, respondere
l. 1. c. 27. noluisti, data est tibi ad deliberandum
Steid. l. 3. p. una dies, quam tamen tibi concedi pro
 65. excogitanda responsione haud decebat;
Cochl. p. 33 quemlibet enim de fide sua respondere,
 ac poscenti rationem reddere semper pa-
 ratum esse oportet, præcipue „a te id pe-
 „ ti poterat, cum adeo celebris ac pro-
 „ fundus Theologus audias, ut ad ex-
 „ cogitandas responsiones tuas ulterio-
 „ ri temporis spacio haud indigus vide-
 „ ri posses, verum ut res se habeat,
 „ quid hodie respondes; num vis do-
 „ ctrinam in libris tuis contentam tue-
 „ ri? „

§. IX.

*Lutheri Oratio præfente Imperatore
in comitiis.*

Steid. lib. 3. **A**d hæc Lutherus mox respondit, ac
 6. 65. sermone ad Imperatorem, totum-
 que Principum confessum convertens,
 ab omnibus benevolo, ac tranquillo a-
 nimo excipi rogabat, inquit: Potent-
 tissime Cæsar, Illustrissimi Principes,
 si forte in tam celebri confessu verba mi-
 nus decentia, minusque congrua mihi
 excidant, nec ea, qua par est, morum
 comi-

comitate utar, id rogo, vitæ generi, **Sæcul. XVI.**
 quod tota ferme ætate mea professus **A.C. 1521.**
 fum, adscribatur; non enim aliam de
 me ipso fiduciam habeo, nec aliud,
 quam sinceræ protestationis testimoni-
 um proferre valeo, nisi id, quo declaro,
 quod cuncta, quæ hucusque docui, u-
 nice propter Dei gloriam, & hominum
 salutem fecerim. Ad primam autem,
 quæ heri mihi proposita est, quæstio-
 nem haud cunctanter respondeo, libros
 nuper recensitos re ipsa a me composi-
 tos esse, si vero adversarii mei quic-
 quam illis intruserint, de hoc rationem
 non reddam, nec illud tanquam a me
 dictum haberi decet. Agitur jam, ut
 ad alteram quoque quæstionem respon-
 deam: huic vero ut satisfaciam, præ-
 primis peto, ut perpendatur, quod li-
 bri, quos scripsi, varii generis ac ar-
 gumenti sint; nam quidam eorum sim-
 pliciter de pietatis doctrina, deque mo-
 ribus Christianorum scripti sunt: hi ve-
 ro vel ipso adversariorum iudicio utiles
 censentur, quos si retractarem, viri pro-
 bi ac ingenui partibus deessem. Alios
 etiam libros edidi, in quibus Papatum,
 & Romanæ Curix doctrinam reprehendi;
 nam per hanc Christiana Respubli-
 ca tantopere fuit oppressa, ut fidelium
 conscientias per Pontificum leges in hu-
 manis traditionibus fundatas intolerabi-
 bili

Sæcul. XVI. bili tyrannide penitus oppressos nemo
A.C. 1521. nesciat, nec ulla alia Christiani Orbis
 pars præter Germaniam æquiores que-
 rendi causas habet, nec harum vexationum finis sperari potest, nisi promptum ejusmodi malis remedium adhibeatur. Proin nec id quoque librorum genus retractare vel damnare possum, ne Romanæ Curiaë mores stabilire, ac ejus Ministris talia perpetrandi novum jus præbere videar, id vero eo magis noxium foret, quo illud publica Cæsaris, ac Principum auctoritate fecisse crederer. Denique alios edidi libros adversus quosdam privatos, qui Romanam tyrannidem tueri, & traditam a me veritatis doctrinam impugnare affusis etiam in me calumniis conati fuerunt; fateor ecquidem, fui in meis libris ob disputationis æstus vehementior, ac in responsis durior: interim me nec in vita nec in moribus meis sanctum profiteor, nil tamen mihi antiquius est, quam veram doctrinam ex evidentibus sacrae paginae testimoniis tradere, hancque ob causam nolo eam revocare, ne adversarii mei inde gloriantur; novi me hominem, proin errori obnoxium esse, meque quandoque errasse, haud difficile credo, mihiq; unicum superest, ut cum Christo Domino in maxilla a summi Sacerdotis servo percussio dicam:

*Inter opera
 Luth. in act.
 conv. Worm.
 t. 2.*

si male locutus sum, perhibe testimo- **Sæcul. XVI.**
 nium de malo. Si jam mundi Salvator **A.C. 1521.**
 omni perfectionum ornatu dotatus, in-
 digni tamen servi testimonium audire
 haud recusavit, quo magis ego, cum
 homo peccator sim multis erroribus ob-
 noxius, me illis, qui meam doctrinam
 redarguunt, exhibere, eosque audire
 teneor: Quapropter per quicquid sa-
 crum sanctumque, vos obtestor, ut ni-
 hil dissimuletis, sed potius si forte a ve-
 ritate deflexerim, hunc errorem evi-
 dentibus sacri Codicis testimoniis de-
 monstretis; spondeo vicissim, si convi-
 ctum me sensero, primum omnium li-
 bellos meos flammis injecturum. „ In-
 „ terea gaudeo, quod doctrina mea
 „ tot tumultus excitaverit; in ipsis enim
 „ hisce contradictionibus agnosco ad-
 „ umbratas Evangelicæ doctrinæ do-
 „ tes, dicente Christo: *Non veni pacem*
mittere, sed gladium, veni hominem separa-
re a Patre suo. „ Quapropter Luthe-
 „ rus sermonem ad congregatos diri-
 „ gens ait, quid decernitis, probe atten-
 „ dite, ne verbum, & sanam doctri-
 „ nam, quam vobis Deus ex speciali
 „ beneficio manifestat, condemnetis:
 „ Consulite proin Cæsaris juventæ, ne-
 „ que Imperii nuper obtenti natalem
 „ imprudenti damnatione infaustam
 „ reddatis, adeo funestum posteris ex-
 „ emplum

„ emplum

Sæcul. XVI. „ emplum relinquentes ; id ne facia-
A C. 1521. „ tis , dehortari vos possem pluribus
 „ sacræ Paginæ testimoniis ; nam ta-
 „ lia Pharao , Rex Babylonæ , & Re-
 „ ges Israel mihi suppeditant , qui eo
 „ ipso tempore , quo pacem in Regnis
 „ suis stabilire , remque summa sapien-
 „ tia perficere crediderunt , suam sibi
 „ ruinam parabant. „

Cum vero Lutherus fusius excurre-
 rare , ac Principes ad protegendam ve-
 ritatem adhortari vellet , perorantem
 interpellavit Eckius , commotiori ani-
 mo dicens : Nondum ad id , quod rei
 summa est , respondisti : tuum non est ,
 in controversiam aut in dubium voca-
 re , quæ aliunde Conciliorum auctori-
 tate definita sunt , a te vero solum pe-
 titur , ut simpliciter respondeas , an li-
 bros tuos approbare , vel retractare ve-
 lis. Ad hæc reposuit Lutherus : *Cum*
ergo S. Majestas vestra , Dominationesque
simplex responsum petunt , dabo illud in hunc
modum : nisi convictus fuero Scripturarum
testimonio , aut ratione evidenti (nam ne-
que Papæ neque Conciliis solis credo , cum
constet eos errasse sæpius , & sibi ipsis con-
tradixisse) victus sum scripturis a me ad-
ductis , & capta conscientia in verbis Dei ,
proin revocare neque possum , neque volo ,
cum contra conscientiam agere neque tutum ,
neque integrum sit.

Hoc

Sleid. com.
lib. 3. p. 67.

Hoc de responso Principes, habita Sæcul. XVI.
A.C. 1541.
 deliberatione, hæc Luthero significari jubebant: *Martine immodestius respondi-
 sti, quam personam tuam deceat. Facta
 igitur librorum tuorum distinctione, si eos
 retractaveris, in quibus errorum tuorum
 maxima pars est, haud dubie Cæsarea sua
 Majestas ex ingenita clementia, reliquorum,
 qui boni sunt, persecutionem non tolerabit.
 Ast tu, quæ Universale Constantiense Con-
 cilium damnavit ex universa Natione Ger-
 manica, Viris profunda eruditione clarissi-
 mis congregatum, resuscitas, & per sacras
 Scripturas convinci vis: in quo sane vehe-
 menter deliras. Quid enim attinet, novam
 disputationem celebrare de rebus per tot sæ-
 cula ab Ecclesia & Concilio damnatis?
 Quod si enim ea esset indulgenda libertas,
 ut quæ per Ecclesiam & Concilia jam pri-
 dem definita sunt, S. Scripturæ obtentu in
 disputationem revocare liceat, futurum, ut
 in Religionis doctrina nihil fere certum, &
 legitimum haberemus. Verbo Cæsar a te
 scire desiderat, quid de libris tuis sentias?
 an ea, quæ dixisti, tueri, vel recantare cogi-
 tes? tum Lutherus dixit, aliud ac dedi
 responsum haud occurrit: Cum vero no-
 ctis tenebræ ingruerent, solutus est Prin-
 cipum confessus.*